

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сивухіна Григорія Сергійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзаців другого, третього частини першої статті 3, абзацу сьомого підпункту 1, окремих приписів підпунктів 2, 3, 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“

Київ
22 липня 2025 року
№ 65-3(II)/2025

Справа № 3-30/2025(55/25)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайського Олега Олексійовича – головуючого, доповідача,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Різника Сергія Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сивухіна Григорія Сергійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзаців другого, третього частини першої статті 3, абзацу сьомого підпункту 1, окремих приписів підпунктів 2, 3, 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О.О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Сивухін Г.С. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій статті 55, статті 129¹ Конституції України (конституційність) абзаци другий, третій частини першої статті 3, абзац сьомий підпункту 1, окремі приписи підпунктів 2, 3, 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами (далі – Закон).

1.1. Згідно з частиною першою статті 3 Закону судовий збір справляється „за подання до суду позовної заяви та іншої заяви, передбаченої процесуальним законодавством“ (абзац другий); „за подання до суду апеляційної і касаційної скарг на судові рішення, заяви про перегляд судового рішення у зв’язку з нововиявленими обставинами, заяви про скасування рішення третейського суду, заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду та заяви про перегляд судових рішень Верховним Судом України“ (абзац третій).

1.2. Абзац сьомий підпункту 1, окремі приписи підпунктів 2, 3, 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону вносять, що ставки судового збору встановлюють у таких розмірах за подання до адміністративного суду:

- адміністративного позову „фізичною особою 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб“;
- „апеляційної скарги на рішення суду <...> 150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги, але не більше 15 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб“;
- „касаційної скарги на рішення суду <...> 200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, але не більше 20 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб“;
- „апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду <...> 1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

2.1. Черкаський окружний адміністративний суд рішенням від 24 серпня 2023 року, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 18 жовтня 2023 року, визнав протиправною бездіяльність Територіального управління Державної судової адміністрації України у Черкаській області (далі – Управління) щодо невиклати судді Канівського міськрайонного суду Черкаської області Сивухіну Г.С. суддівської винагороди за березень 2023 року; зобов'язав Управління нарахувати та виплатити Сивухіну Г.С. суддівську винагороду за період із 1 березня 2023 року до 31 березня 2023 року включно з відрахуванням обов'язкових податків і зборів.

Задля примусового виконання цього судового рішення державний виконавець Відділу примусового виконання рішень Управління забезпечення примусового виконання рішень у Черкаській області Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) (далі – Відділ) за заявою Сивухіна Г.С. відкрив виконавче провадження, у процесі здійснення якого 13 січня 2024 року стягувач подав клопотання про накладення арешту на кошти та інші цінності боржника, зокрема на кошти, які перебувають у касах, на рахунках у банках, інших фінансових установах, небанківських надавачах платіжних послуг та органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів.

2.2. Уважаючи протиправною бездіяльність державного виконавця Відділу щодо нерозгляду вказаного клопотання, Сивухін Г.С. у червні 2024 року звернувся до Черкаського окружного адміністративного суду в порядку статті 287 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) із позовною заявою до Відділу та просив: визнати протиправною бездіяльність головного державного виконавця та зобов'язати його розглянути клопотання від 13 січня 2024 року; накласти арешт на кошти та інші цінності Управління. При цьому Сивухін Г.С. не надав доказів сплати судового збору за подання

до суду цієї позовної заяви, акцентуючи на тому, що за подання скарги на дії державного виконавця судовий збір не сплачується.

Черкаський окружний адміністративний суд ухвалою від 25 червня 2024 року залишив позовну заяву без руху, встановивши позивачу п'ятиденний строк із моменту отримання цієї ухвали для усунення недоліків та сплати судового збору за подання адміністративного позову – 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який установлений частиною другою статті 4 Закону, а ухвалою від 2 липня 2024 року – повернув Сивухіну Г.С. позовну заяву.

Суд, мотивуючи свою позицію, серед іншого послався на приписи частини першої статті 287 КАС України та зазначив, що оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця у порядку КАС України здійснюються у спосіб подання до адміністративного суду позовної заяви, а не скарги; відтак під час звернення до суду учасника виконавчого провадження з позовною заявою про визнання протиправною та скасування постанови державного виконавця про накладення штрафу судовий збір сплачується на загальних підставах.

2.3. Не погодившись з ухвалою Черкаського окружного адміністративного суду про повернення позову, Сивухін Г.С. оскаржив її до апеляційного суду. Шостий апеляційний адміністративний суд ухвалою від 9 липня 2024 року відмовив Сивухіну Г.С. у задоволенні клопотання про звільнення від сплати судового збору як необґрунтованого; апеляційну скаргу на ухвалу суду першої інстанції від 2 липня 2024 року залишив без руху та надав Сивухіну Г.С. строк (десять днів із моменту отримання копії ухвали) для сплати судового збору у розмірі 3028 грн (один розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб).

Сивухін Г.С. не усунув недоліків апеляційної скарги, тому Шостий апеляційний адміністративний суд повернув її ухвалою від 7 серпня 2024 року. Суд у цій ухвалі зазначив, що 15 липня 2024 року від Сивухіна Г.С. надійшло клопотання про усунення недоліків апеляційної скарги, яке обґрунтоване тим, що позивач звільнений від сплати судового збору, оскільки цей позов є формою судового контролю за виконанням рішення суду; водночас приписами статей 382, 383 КАС України визначено, що заяву з приводу встановлення

судового контролю за виконанням рішення суду подають у межах справи, у якій ухвалено відповідне рішення; натомість у цьому випадку позивач подав до суду новий позов щодо оскарження дій та бездіяльності державного виконавця.

2.4. Сивухін Г.С. звернувся до Верховного Суду із касаційною скаргою, в якій, посилаючись на порушення судом норм процесуального права, просив скасувати ухвалу Шостого апеляційного адміністративного суду від 7 серпня 2024 року та скерувати справу для продовження розгляду до суду апеляційної інстанції. В обґрунтування вимог цієї скарги він зазначив, що предметом спору є саме судовий контроль, який полягає в оскарженні дій органу виконавчої служби у виконавчому провадженні під час виконання судового рішення у справі за його позовом до Управління про стягнення суддівської винагороди. З огляду на зазначене Сивухін Г.С. вважав, що суд неправомірно зареєстрував його позовну заяву на загальних підставах.

Верховний Суд ухвалою від 28 серпня 2024 року залишив касаційну скаргу без руху; застосувавши приписи підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону, надав Сивухіну Г.С. строк у десять днів із дня вручення ухвали для усунення недоліків касаційної скарги на ухвалу суду та запропонував сплатити судовий збір за ставкою одного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Верховний Суд постановою від 23 січня 2025 року касаційну скаргу залишив без задоволення, ухвалу Шостого апеляційного адміністративного суду – без змін.

2.5. Сивухін Г.С. вважає, що внаслідок застосування оспорюваних приписів Закону були порушені гарантовані Конституцією України права: на судовий захист та оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, посадових і службових осіб (частини перша, друга статті 55); на забезпечення виконання державою судового рішення у визначеному законом порядку та на судовий контроль за виконанням судового рішення, зокрема шляхом оскарження дій або бездіяльності посадових осіб органу державної виконавчої служби (стаття 129¹).

На підтвердження своєї позиції автор клопотання посилається на Конституцію України, рішення Конституційного Суду України, окремі приписи Закону, практику Верховного Суду, а також на судові рішення у своїй справі.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. За статтею 151¹ Основного Закону України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України; конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу неприйнятною, якщо її зміст і вимоги є очевидно необґрунтованими (частина четверта статті 77); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.2. Суб'єкт права на конституційну скаргу твердить, що його клопотання стосується „обов'язку позивача (стягувача у виконавчому провадженні) сплачувати судовий збір за подання адміністративного позову на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної

виконавчої служби; за звернення з апеляційною чи касаційною скаргою на рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця“.

Сивухін Г.С. вважає, що внаслідок застосування оспорюваних приписів Закону зазнало порушень його „право на судовий захист та оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, посадових і службових осіб“, гарантоване частинами першою, другою статті 55 Конституції України, а також „право на забезпечення виконання державою судового рішення у визначеному законом порядку та на судовий контроль за виконанням судового рішення, у тому числі і шляхом оскарження дій/бездіяльності посадових осіб ДВС“, встановлене статтею 129¹ Основного Закону України.

3.3. Аналіз конституційний скарги, доданих до неї документів та матеріалів свідчить, що Верховний Суд у постанові від 23 січня 2025 року у справі Сивухіна Г.В. виснував, що позивач скористався своїм правом оскаржити бездіяльність державного виконавця у спосіб подання нового позову в порядку статті 287 КАС України, що виключає можливість розглядати подану позовну заяву в порядку статті 382 КАС України.

Ураховуючи наведене, суб'єкт права на конституційну скаргу у наданому ним клопотанні висловлює незгоду із застосуванням судами низки норм КАС України та не обґрунтовує неконституційність оспорюваних приписів Закону. Однак цитування Конституції України, рішень Конституційного Суду України та незгода із застосуванням судами норм чинного законодавства не є обґрунтуванням тверджень про неконституційність у розумінні пункту 6 частини другої статті 55, частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, конституційна скарга Сивухіна Г.В. не відповідає вимогам частини першої статті 55, частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сивухіна Григорія Сергійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзаців другого, третього частини першої статті 3, абзацу сьомого підпункту 1, окремих приписів підпунктів 2, 3, 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**